

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Acta Apostolorum to. primus

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

23. Erit autem: omnis anima quæ non audierit Prophetam illum, exterminabitur de plebe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39424

Oportet me Romæ habitare; & Oportet me in vrbe Roma tota vita cōcludi & contineri? Hoc enim posterius carceris modum notat, quem exire non liceat. Illud prius non nisi habitationem liberam designat; quæ non impedit quo minùs frequenter extra urbem Romanam peregrinari liceat: habitatio quippe & mansio illa rectè dicitur quam ordinariè tenemus, & vbi fixam sedem ponimus, tametsi frequenter aliò migremus. Sic Christus cælum quidem inhabitat vsque ad extremum iudicij diem: sed hac habitatio non impedit quo minùs se etiam in terris aliquãdo visibilem præbeat, vbi id Maiestati suæ ex re videbitur. Quod vni Paulo ipsum bis fecisse nuper ostendimus.

Act. 9. &
26.
1. Cor. 15.

22. *Moyses quidem dixit: Quoniam Prophetam suscitabit vobis Dominus Deus vester de fratribus vestris tanquam me. Ipsum audietis iuxta omnia quæ loquutus fuerit vobis.*
23. *Erit autem: omnis anima quæ non audierit Prophetam illum, exterminabitur de plebe.*

Christus
Propheta
à Mose
prædi-
ctus.

TOtam hanc prophetiam Mosaicam de solo Christo intelligi oportere, & ad solum Christum à Petro restringi, multa demonstrant. Primùm, quòd hac prophetia commemorata, subiungit Petrus: *Et omnes Prophetæ à Samuel & deinceps qui locuti sunt, annunciant*

nunciaverunt dies istos, id est, aduentū Messia. Sicuti igitur Samuelem aliosque prophetas de Christo prophetasse affirmat, ita Moisaicam illam prophetiam de vno Christo intelligi, & ad hos dies aduentis in mundum & prædicandi per totum mundum Messia peculiariter pertinere, disertissime Petrus docet. Deinde hanc prophetiam soli Christo esse propriam, nec alijs Prophetis, qui post Moysen surrexerunt, communem, perspicuè ostendit non solum articulus ille singularis appositus, sed & pronomen demonstratiuum adiectum, ὅς ἐστιν ὁ κύριος ὁ προφήτης ἐκεῖνος: *Qui non audierit Prophetam illum.* De vno specialiter & singulari Moysen locutum fuisse, vt eius verba 70. verterunt, nemo Græcæ linguæ gnarus, nisi summa cum impudentia, negare poterit: tamen si Beza in sui Caluini gratiam (vt mox videbitur) nihil huiusmodi annotare hoc loco voluerit. Porro idem non obscure ostendit Moyses quando addit, *tanquam me,* id est, qui nouo populo dux & princeps sit, sicuti ego veteri populo fui. Vnde postea Petrus dixit, *Hic principem & saluatorem Deus suscitauit dextera sua:* & hoc ipsum innuens D. Ioannes dixit; *Lex per Moysen data, gratia & veritas per Iesum Christum facta est.* Sanè ideo non sumus sub lege, sed sub gratia (vt Paulus scripsit) quia non iam sub Moysse, sed sub Christo. Nam & Moyses vulgaris Propheta non fuit,

Beza proprietates sermonis Græci dissimulat quum pro veritate orthodoxa faciunt.

3.
Infra c. 5.
Ioan. 1.
Rom. 6.

fuit, sed ita Propheta, ut simul dux, legislator, ac princeps populi esset. Illud ergo, *tantumquam me*, non de quouis Propheta, sed de solo Christo (qui erat alter Moyses, sed excellentior) ad literam intelligi debet. Illustrius

4. adhuc idem probatur, quando addit Moyses: *Ipsam audietis iuxta omnia quaecumque locutus fuerit vobis*. An non hæc ipsa vox Dei Patris è cælo de Christo fuit: *Ipsam audite?* Solent hæretici contra Ecclesiam excipere, quod non in omnibus audienda sit, sed in ijs quæ loquitur iuxta legem, iuxta verbum scriptum; & ad hæc ipsa verba, *Iuxta omnia quaecumque locutus fuerit*, infert Calvinus: *Ergo Christus non in vna tantum parte, sed totus suscipiendus est: & ut nunc persona, ita & doctrina*.

Matth. 17

Hæc ille. Sic igitur contra Calvinum qui hanc prophetiam propriè ad Christum pertinere negat, sed ad quoslibet Prophetas extendi vult, arguere licet: Aut Ecclesiarum pastores, qui veterum Prophetarum locum tenent, per omnia quaecumque loquuntur audiendi sunt, & falsa est illa vulgaris exceptio, non aliter esse audiendos pastores quam si ex verbo loquantur; aut soli Christo hoc proprium erit, & de solo Christo Moyses hic loquitur. Sanè solus Christus in omnibus quaecumque loquitur audiendus erat, quia ille solus nec Legi nec Prophetis astrictus, novus & vnicus magister orbis venit.

Matth. 13

Vnus est enim magister, καλῶν, dux & princeps no-

ceps noster Christus, qui annuntiabit nobis ^{Ioan. 4.}
omnia: quod illa Samaritana quum professa
esset, subiecit Christus: *Ego sum qui liquo te-*
cum. Accedit alia particula soli Christo emi- 5.
nenter propria: *Erit autem: omnis anima que*
non audierit Prophetam illum, exterminabitur de
plebe. Tamen enim (vt Calvinus hoc loco
scribit) hæc gravissima pœna aduersus rebelles Pro-
phetarum omnium sancitur, quia Deus quum verbo
suo nihil preciosum habeat, fieri non potest vt id pa-
tatur impune contemni; (vbi iterum prædica-
tionis Ecclesiasticæ authoritati plus solito
tribuit) tamen non solum Christi authori-
tas maxime, vt Calvinus addit, sed, si rectè
aduertimus, Christi authoritas propriè his
verbis designatur. Qui enim reliquos Pro-
phetas aut Ecclesiæ Pastores cõtemnit, ideo
exterminatur de populo, quia in illorũ per-
sona ipsum Christum contempnit; iuxta il-
lud tum veteri populo, *Non te spreuerunt, sed* 1. Reg. 8.
me; tum de nouo populo dictum, *Qui vos* Luc. 10.
spernit, me spernit. Vnde & Petrus Anania &
Sapphiræ infra dixit, *Non mentiti estis homini-* Act. 4.
bus, sed Deo. Et mirum est, Calvinum hoc
nunc hominibus & Prophetis tribuere,
quod in omnibus alijs scriptis suis soli
Christo aut verbo Christi tribuendum do-
cuit. *Quicquid, inquit, authoritatis ac dignitatis* Instit. lib.
Spiritus in scriptura siue Sacerdotibus siue Prophe- 4. cap. 2.
tis, siue Apostolis, siue Apostolorum successoribus num. 2.
desert, id totum non propriè hominibus ipsis, sed
ministerium

ministerio cui præfetti sunt, datur, vel, vt expedi-
tius loquamur, verbo: cuius ministerium illis est
commissum. Est quidem hoc totum ab eo
fraudulenter & impiè dictum, vt alibi ex-
plicauimus; sed huic præfenti eiusdem do-
ctrinæ repugnâs, qua pœnam inobedienciæ
grauissimam contemptis Prophetis tribuit,
ne propriè hic locus ad Christum spectare
videatur. Proprium sanè Christo & filio

- Ioan. 3. Dei est, vt omnis qui non credit in eum, pereat:
quod alijs verbis Moyses dixit, *Qui non au-
dierit Prophetam illum, exterminabitur de plebe.*
Verba igitur ipsius Moyses diligèter expen-
sa, perspicuè docent de solo Christo hanc
6. prophetiã intelligi oportere. Quod etiam
hoc vnico argumento sufficienter compro-
bari oportuit, quia D. Petrus de Christo
7. Moysen ista dixisse commemorat. Accedit
ad D. Petrum etiam S. Stephani testimo-
nium, qui in illa sua ad Iudæos oratione hæc
etiam prophetiã veluti ad Christum prop-
riè pertinentem allegauit. *Hic est, inquit,
Moyes qui dixit filiis Israel: Prophetam suscitabit
vobis Deus de fratribus vestris tanquam me: ipsum
audietis.* Docet planè D. Stephanus, sensum
tunc omniũ piorum fuisse, ad vnum Chri-
stum hæc verba Moyses singulariter perti-
8. nere. Accessit postea omnium Patrum &
veterum interpretum consensus, qui hæc
Moyses verba ad Christi personam propriè
& iuxta literam referenda esse affirmant.

Sanè

Sanè contra Faustum Manichæum, qui, ut nunc Calvinus, hanc prophetiam de Christo propriè non esse intelligendam acerrimè contendit, D. Augustinus de solo Christo intelligendam esse accuratissimè defendit.

Lib. 16.
cap. 15. &
seqq. cõ-
tra Fau-
stum.

Atqui nihil horum omnium reueritus Calvinus, audet pertinacissimè negare, tum hoc in loco, tum alibi, de Christo redemptore Moysen in his verbis specialiter ac propriè prælocutum fuisse. Et sicuti omnia alia vaticinia de Christi Aduentu, Natiuitate, Prædicatione, Passione, Resurrectione, & in celos Ascensione, in Lege, Psalmis, ac Prophetis, etiam illa quæ Apostoli & Euangelistæ ad Christum perspicuè accommodarunt, ter impius Calvinus in fauorem Iudæorum prorsus eludit, & in alienum sensum deflexa ac detorta ab ipsis Euangelistis & Apostolis fuisse procacissimè scripsit (quod libello distincto ex ipsius Caluini verbis in medium productis, diligenter demonstrauit Ægidius Hunnius, VVittembergæ Theologus) sic & hoc vaticinium Christianis eripere contendit. In comment. suis ad ipsum Deuteronomium sic scribit: *Colligimus in nomine Prophetæ esse Enallagen numeri. Nam quædam nonnulli ad Iosiam, alij ad Hieremiam restringunt, prorsus insulsum est, quando hic de continuo regenda Ecclesiæ tenore differit Moyses, non autem recizat quid factururus sit Deus ad breue tempus. Nihilò rector est eorum sententia, qui præcisè de solo Christo*

Caluini
Iudæif-
mus.

In libello
cui titu-
lus, Calu-
nus Iu-
dæizans.

Christo accipiunt. Nam illud quod dixi, Dei consilium tenere conuenit, non relinquere Iudæis excusationem si ad pythones vel magos declinent, quia Deus eos numquam destituet Prophetis & Doctoribus. Quod si ad solum Christum eos allegasset, in promptu erat exceptio, durum esse per duo annorum millia carere Prophetis & reuelationibus.

Hæc ibi Caluinus. Homo non minùs infulsus quàm impius infulsis & putidis argumentis rem testatissimam eludere se posse præsumit. Enallagen numeri, quam fingit, prorsus euertit pronomen illud δευτερον, τοῦ προφητῆς ἐκεῖνῃ; & demonstratio articulo adiuncta, ut iam dictum est. Sanè de vno singulari Propheta locutum fuisse Moysen, præter omnia superiùs allegata, illa vox Philippi ad Nahanælem perspicuè ostendit: *Quem, inquit, scripsit Moyses in Lege & Propheta inuenimus filium Ioseph à Nazareth.* At in tota lege de vtro Propheta, nisi hoc loco, Moyses non scripsit. De continuo regendæ Ecclesiæ tenore loqui Moysen prorsus agnoscimus, sed sub alio statu, & qui Moisaico sacerdotio ac legi succedere debuit, ut iam ostensum est. Quod Moyses post pythones & augures non audiendos, subiungit hanc prophetiam de venturo Propheta, non est contra illos augures gentilitios remedium, sed est, Scripturæ more, ad nouam promissionem & prophetiam transitio. Solet enim Scriptura præceptis subijcere promissiones,

Caluini
coniectu-
ra & ra-
tiuncula
soluitur.

Ioan. I.

missiones, vel commonefactiones, atque adeò derepentè ab vna re in aliam transire. Quare Moyses hoc loco, post multa præcepta, subiungit de venturo Messia Propheta magno, vt ad eius aduētum eorum animos suspensos teneat; non quòd toto interea tempore Prophetis carituri erant, sed quòd ad hunc potissimùm & perpetuò respicere eumque expectare debeant. Porrò vt de quo Propheta loquatur meliùs aduertant, reuocat illis in memoriam, quid eo tempore dixerint, quo terribiles Dei voces in monte audiuerant: *Vt, inquit, petisti à Domino Deo tuo in Horeb quando concio congregata est, atque dixisti, Vltra non audiam vocem Domini Dei mei, & ignem hunc maximum non videbo, ne moriar. Et ait Dominus mihi: Bene omnia sunt locuti. Prophetam suscitabo ei: de medio fratrum suorum similem tui, & ponā verba mea in ore eius, loqueturque ad eos omnia quæ præcepero illi. Quibus sane verbis Christum Hebræis esse promissum, Paulus ad Hebræos scribens, hoc ipsum illis in memoriam reuocans, satis luculenter docet. Non, inquit, accessistis ad tractabilem montem, & inaccessibilem ignem, & turbinem, & caliginem, & procellam, & tubæ sonum, & vocem verborum; quam qui audierunt, excusauerunt se, ne eis fieret verbum, &c. sed accessistis ad Sion montem & ciuitatem Dei viuentis, & ad testamenti noui mediatorem Iesum, & sanguinis asperionem meliùs loquentem quàm*

D Abel.

Deut. 18.

Exod. 20.

Hebr. 12.

Abel. Videte ne recusatis loquentem. Manifeste hoc loco Apostolus illud completum ostendit quod Moyses Hebrais pollicitus fuerat, quum de Propheta vêturo loqueretur. Vana igitur & futilia sunt quę aduersus tam claram lucem ad illū Deuteronomij locum garrijt Calvinus.

Adhac autem Petri verba nihilo rectius cauillatur. *Scimus, inquit, quosdam multum laborare, vt ad Christum hanc Moysis prophetiam restringant. Arripiunt verbum istud, quod Moyses Prophetam similem sibi fore testatur, quum tamen scriptum sit, nullum talem resurrexisse.* Deuter.

Caluini
versutia,
in fingen-
do argu-
menta
futilia.

34.10. Fingit sibi debile argumentum, vt, vbi illud facile peremerit, omnibus argumentis satisfecisse videatur. Atqui validiora afferri posse aut ignorauit, & temere refutat cuius argumenta nescit; aut dissimulauit, & egregium impostorem egit. Quicquid ergo huic argumento respōderit, suscipere deque habemus. Aliud proponit non minus infirmum ac debile. *Arripiunt (inquit) aliud, Quod Mose sit excellentior Propheta, cui ille testimonium reddit.* Argumentum hoc sanè infirmum est, quia testimonium reddere æqualis de æquali potest, sicuti patet de Spiritu S. & Christo: ipsoque Deo Patre & Filio eius: qui in Euangelio mutuum de seipsis testimonium perhibent. Aliter quidem Calvinus hoc soluit; sed perinde est quomodo cumque soluatur; quando nec hoc nec

hoc nec prius argumentum ullam probandi vim habeant. Validiora sunt quæ attulimus, quæ attingere Calvinus noluit. Et tamen quasi debellatum esset, concludit: *Non est ergo cur nos Iudæis ridendos propinemus, violenter torquentes Mosi verba, quasi solum Christum hic designet.* At verò quis magis Christianam religionem Iudæis ridendam & explodendam propinat, quàm ipse Calvinus, eiusque sectatores, qui prophetias vereres à tota Christiana Ecclesia de Christo hæctenus intellectas non minùs ad quemlibet Prophetam quàm ad Christum pertinere docent? Quæ in re & Christianam religionem bis infamant, & Iudæis bis gratificantur. Semel, in totius hæctenus Ecclesiæ Christianæ tam turpi errore: iterum, propheticas de Christo prædicationes Christianis hominibus eripiendo, & sensu Iudaico exponendo. Hæc est Calvini hoc loco duplex impietas, quam idcirco paulò latiùs tractare volui.

Dixerit fortè quispiam: Quid igitur ad Petri auctoritatem (quæ sola pro solida ratione nobis esse debet) hæc Mosaicam prophetiam Christo applicantis respondet hoc loco Calvinus? Hoc vnum respondet, *rectè hoc à Petro factum esse, eo quòd hoc elogium sic ad alios pertinere vidit, ut tamen præcipuè Christum commendet.* Atqui nec hoc ad Iudæos reuincendos, atque ad Christum adducendos, multum valeret, quando de excellentia

D 2 Christi

Christi-
nos Iu-
dæis ri-
dendos
Calvinus
propinat.

Christi supra reliquos Prophetas adhuc controuersia maneret; nec aliter à Petro hanc prophetiam in medium allatam fuisse, quam ut ad eum solum ac propriè pertineret, iam in precedentibus ostendimus. Quo in loco iterum notandum est, Petrum in primis istis suis ad Iudæos concionibus non alias prophetias veteres in medium produxisse, quam quæ propriè ad vnum & solum Christum pertinebant. Sic in prima concione illud Christo proprium protulit: *Non derelinques animam meam in inferno, nec dabis Sanctum tuum videre corruptionem.* Et iterum illud: *Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.* In tertia concione protulit illud de solo item Christo intelligendum: *Hic est qui reprobatus est à vobis adificantibus, qui factus est in caput anguli.* Non aliter in hac secunda concione Mosàicam hanc prophetiam induxit, quam ad solum Christum & Messiam pertinere, ab ipsis doctis & piis Iudæis non dubitari bene sciebat. Manet ergo Caluini temeritas atque impietas prorsus inexcusabilis.

Petrus
prophe-
tias Chri-
sto pro-
prias ad-
uersus
Iudæos
protulit.
Cap. 2.

Cap. 4.

C A P.